

kysymykset laati Risto Kohonen

KYSYMYKSET

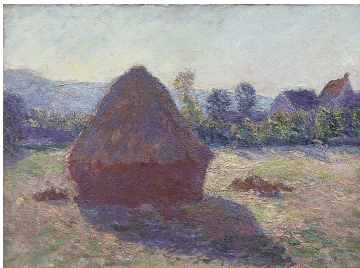
1. OSIO

1. Nelosella esitettiin viime talvena komediasarjaa "Naapurini avaruudesta.

Avaruusoliot olivat ottaneet itselleen amerikkalaisten urheilutähtien nimet. Mikä on kunkin urheilijan laji?

- a) isä - Larry Bird, b) äiti - Jackie Joyner Kersee
 - c) vanhempi poika - Reggie Jackson,
 - d) nuorempi poika - Dick Butkus
2. Ambelopoulia on perinteinen kyproslainen ruokalaji, jota on tarjottu etenkin kevät aikaan. Nykyään se on kuitenkin saarella lailla kielletty. Miksi?
 3. Tänään on Vernan ja Minean nimipäivä. Verna Piponius näytteli erästä sarjakuvahahmoa Teuvo Tulion ohjaamassa elokuvassa vuonna 1939 - ketä?
 4. Mistä nimi Minea on peräisin?
 5. Yhdysvaltojen joukot vapauttivat tasan 70 vuotta sitten saksalaisen keskitysleirin. Minkä?
 6. Tiedemiehet ovat löytäneet kaivauksissa leukaluun, joka heidän mukaansa kuului yhdelle ensimmäisistä ihmisrodun jäsenistä. Noin 2,8 miljoonaa vuotta vanha luunpala on 400 000 vuotta vanhempi, kuin tutkijat ovat tähän saakka arvelleet ihmisen ensimmäisen esiintymisen olleen. Missä maassa löytö tehtiin?
 7. Punk-yhtye "Pertti Kurikan Nimipäivät" edustaa Suomea tämänvuotisissa Euroviisuissa Wienissä. Mikä on yhtyeessä soittavan Pertti Kurikan soitin?
 8. Inarissa pääsiäistä edeltävänä viikonloppuna järjestetyt Porokuninkuusajot päättyivät Kiiminki-Kollajan paliskunnan juhliin, kun Janne Alatalo ohjasti Ote-
 10. Perjantaina 20.3. oli mahdollista nähdä lähes täydellinen auringonpimennys (88%). Minä vuonna tämä tapahtuu seuraavan kerran?
 11. Kuun etupuolelta on löytynyt ensimmäinen uusi iso kraateri yli sataan vuoteen. Kenen mukaan kraateri on nimetty?
 12. Lajina lutikka on kosmopoliitti, eli sitä esiintyy ympäri maailmaa. Se siirtyi muutama tuhat vuotta sitten ihmisten kiusaksi. Minkä eläinten loinen se alun perin on?
 13. Englannissa haudattiin uudelleen eräs kuningas Leicesterin katedraaliin sunnuntaina 22.3. Kuninkaan hautapaikka löytyi pysäköintialueen alta. Kenestä kuninkaasta on kyse?
 14. Mikä yhdistää kaikkia vuodesta 1953 Saudi-Arabiaa hallinnutta kuutta kuningasta? Sama suku ei kelpaa vastaukseksi.
 15. Paitsi yökerhoviihdettä strippaus on myös eräs kemiallinen operaatio. Mihin sitä käytetään?

poron kunikuuskisan voittoon. Mikä on poron ohjastajan vähimmäispaino ajovarusteineen?

9. Mäntän Serlachius -museon signeeraamaton maalaus, "Heinäsuova ilta-auringossa" (1891), on varmistunut aidoksi. Maalauksen arvo on miljoonaluokkaa, mutta kenen maalaama se on?

kysymykset laati Risto Kohonen

2. OSIO

16. "Marseljeesi" on tunnetusti Ranskan kansallislaulu. Millä maalla se on myös ollut aikoinaan samassa käytössä?
17. Kuukausi sitten englantilainen fantasiakirjailija Terry Pratchett menehtyi Alzheimerin tautiin. "Kiekkomaailma"-sarja on hänen tuotannostaan suosituin. Kiekkomaailma koostuu kolmesta kolmesta eri kerroksesta, mistä?
18. Aika harva suomalainen kutsuu liito-oravaa liituriksi, muurahaiskarhua jurumiksi, merilehmää dugongiksi tai maitovalasta belugaksi. Nisäkäsniemistöimikunta vastasi suomen kielen lautakunnan kritiikkiin kertomalla, että vanhat nimet ovat harhaanjohtavia. Vuosien varrella eläinten nimet ovat myös vaihtuneet, esimerkiksi mustankirjava paarimalintu tunnetaan nykyään kirjosieppona. Mitä eläimiä ovat a) hemuli ja b) kusimanse?
19. OK on yksi maailman tunnetuimmista kirjainpareista. Kuinka vanha se on? Kymmenen vuoden tarkkuudella.
20. Mitä yhteistä on seuraavilla viihdealan ihmisillä: Peter Falk, Irina Milan, Sammy Davis Jr. ja Ry Cooder?
21. Tunisissa sijaitsevan Tataouinen kaupunki on joutunut keskelle maan hallituksen ja Islamilaisen valtion välisiä levottomuuksia. Mistä tämä kaupunki on tullut parhaiten tunnetuksi?
22. Mikä tai mitä on kilkki?
23. Paavo Nurmi 1920 ja 1924, Pekka Päivärinta 1973, Geoffrey Kamworor 2015, ovat kaikki maastajuoksun arvokisavoittajia. Mikä urheiluseura yhdistää heitä?
24. Oulun Tuomiokirkon tornin kello peruskorjataan ensi kesänä.
a) Kuinka vanha kello on? Kymmenen vuoden tarkkuudella.
b) Missä maassa kello on valmistettu?
25. Perjantaina 3.4. Ranskassa säädettiin laki, joka koskee erityisesti muotimaailmaa. Mihin asiaan tuo laki puuttuu?
26. Minkälainen ammattimies oli aikoinaan profossi?
27. Ruotsalainen aviopari on kirjoittanut salanimellä muutaman dekkarin, jotka ovat olleet myös Suomessa myydyimpien listakärjessä. Salanimen sukunimi viittaa 1500-1600 -luvulla eläneeseen saksalaiseen tähtitieteilijään. Mikä salanimi heillä on käytössä - pelkkä sukunimi ei riitä.
28. Rallimestari Juha Kankkunen päräytti uuden maailmanennätysnopeuden Lapin jääteillä. Mikä oli tällä kertaa ajokkina?
29. 11.4.1985 eli kolmekymmentä vuotta sitten kuoli Euroopan ainoa maolaisena pidetty diktaattori. Kuka?
30. Vuoden Murre -tunnustuksen jakaa joka toinen vuosi Suma ry, joka on Oulun yliopiston suomen kielen opiskelijoiden ainejärjestö. Palkinto myönnetään myönteiselle ja ajankohtaiselle murreteolle. Tänä vuonna tunnustuksen sai meänkielinen Facebook-sivusto. Minkä niminen?

kysymykset laati Risto Kohonen

VASTAUKSET

1. osio

1. a) koripallo, b) yleisurheilu (7-ottelu), c) baseball, d) amerikkalainen jalkapallo.
2. Ruokalaji valmistetaan saaren yli muuttavista pikkulinnuista, joita pyydetään verkoilla ja liima-ansoilla.
3. Klaara Vuorenkaikea elokuvassa "Vihtori ja Klaara.
4. Nimi on peräisin Mika Waltarin vuonna 1945 ilmestyneestä teoksesta "Sinuhe egyptiläinen", jossa esiintyy Minea-niminen kreetalainen papitar. Waltarin on arveltu muodostaneen nimen Kreetan tarunomaisen kuninkaan Minoksen nimen pohjalta.
5. Buchenwaldiin
6. Etiopiassa
7. Sähkökitara
8. 60 kg
9. Claude Monet'n (1840-1926)
10. 2126
11. Lentäjälegenda Amelia Earhartin
12. Lepakoiden
13. Rikhard III
14. He ovat kaikki veljeksiä
15. Strippauksessa poistuva komponentti haihtuu kaasun tai höyryn mukana pois nestevirrasta ja prosessia voidaan pitää absorptio käänteisprosessina. Strippausta käytetään muun muassa jätevesien puhdistuksessa, öljynjalostuksessa tuotteiden erottamiseen ja eräissä metallurgisissa prosesseissa.
16. Helmikuun vallankumouksen 1917 jälkeen Marseljeesi oli lyhyen aikaa myös väliaikaisen hallituksen päätöksellä Venäjän kansallislaulu. Laulu menetti asemansa lokakuun vallankumouksen jälkeen marraskuussa 1917, jolloin sen syrjäytti Kansainvälinen.
17. Kiekon muotoinen maa, joka on neljän suunnattoman suuren norsun selässä. Norsut taas seisovat vieläkin suuremman kilpikonnan selässä.
18. a) hirvieläin (andienhirvi), b) afrikkalainen mangustilaji
19. OK juontaa juurensa yllättävän kauas, peräti 176 vuoden päähän. 23. maaliskuuta 1839 Boston Morning Post -lehti käytti sanaa o.k. tiettävästi ensimmäistä kertaa paperille painettuna. Termillä viitattiin lehdessä vitsaillen sanoihin "all correct" – "kaikki oikein", vaikka tarkoituksella väärin-kirjoitetussa lyhenteessä ei kumpikaan kirjain ollut oikein. Vitsi lähti kuitenkin leviämään jo samana vuonna muissa lehdissä. Oletettavasti OK sai kunnolla tuulta siipiensä alle seuraavan vuoden Yhdysvaltain presidentin-vaaleissa. Istuva presidentti ja demokraattisen puolueen ehdokas Martin Van Buren oli lempinimeltään Old Kinderhook, ja kirjainpari OK levisikin hänen vaalikampanjansa aikana ympäri Amerikkaa. Vuosikymmenessä ihmiset alkoivat oikeasti käyttää OK-termiä esimerkiksi sähköissä kertoakseen, että kaikki oli hyvin. Kesti kuitenkin vielä pitkään ennen kuin OK ilmestyi virallisempaan kielenkäyttöön, mutta tiettävästi 1900-luvun alussa se oli levinnyt jo varsin laajalle. Nykyisin ilmaisu tunnetaan yleisesti myös muissa kuin englanninkielisissä maissa.
20. Silmäproteesi (lasisilmä)
21. Tataouine toimi taustakulissina Luke Skywalkerin kotiplaneetta Tatooine Star Wars -elokuvissa eli Tähtien sodissa.
22. Kilkki (Saduria entomon) on siiroihin kuuluva Itämeressä elävä äyriäinen.
23. Turun Urheiluliitto
24. a) 160 vuotta, b) Suomessa (Könni)
25. Liian liihat mallit kiellettiin muotinäytöksissä. Tarkoituksena on luoda nykyistä terveellisempiä kauneusihanteita. Ranskalaismallien tulee jatkossa esittää todistus siitä, että heidän painoindeksinsä on vähintään 18, mikä tarkoittaa 175 senttimetriä pitkälle ihmiselle noin 55 kilon painoa.
26. Piiskaaja. Pyöveli oli lääninhallinnon alin virkamies, joka pani täytäntöön kuolemantuomiot ja hautasi itsemurhan tehneet. Joskus hän myös toimitti raipparangaistukset, mutta yleensä ne teki profossi eli piiskaaja.
27. Lars Kepler
28. Uusi traktorien maailmanennätys kirjataan numeroin 130,165 km/h. Ajopelinä oli Valtra T234 ja alla Nokian Hakkapeliitta TRI -renkaat. Ennätys ajettiin 19. helmikuuta 2015 Vuojärven varalaskutuskeskuksella, noin 20 kilometrin päässä Sodankylästä Rovaniemen suuntaan.
29. Enver Hoxha, Albania
30. Vistot nakut ja kolot knapsut